2026-10-21

Underlag för kompletterande samråd

Nya 130 kV kraftledningar mellan Uddebo – Lockryd, Svenljunga kommun, Västra Götalands län

Projektorganisation:

Vattenfall Eldistribution AB
www.vattenfalleldistribution.se

Telefonväxel:	08-739 50 00
Org.nr:	556417–0800
Projektledare:	Tommy Ekman Olsson
Tillstånd och rättigheter	Peter Jonasson

Samrådshandling

Konsult:
NEKTAB, Nordisk ElkraftTeknik AB
Norra Kyrkogatan 4
652 24 Karlstad
www.nektab.se

Uppdragsledare: Eva Nilsson
Samrådsunderlag: Eva Nilsson
Granskning: Ulrika Persson

Foton, illustrationer och kartor: Vattenfall Eldistribution AB, NEKTAB samt Calluna AB om inget annat anges

Kartunderlag: ©Lantmäteriet, Länsvisa och nationella geodata © Länsstyrelsen

INNEHÅLL

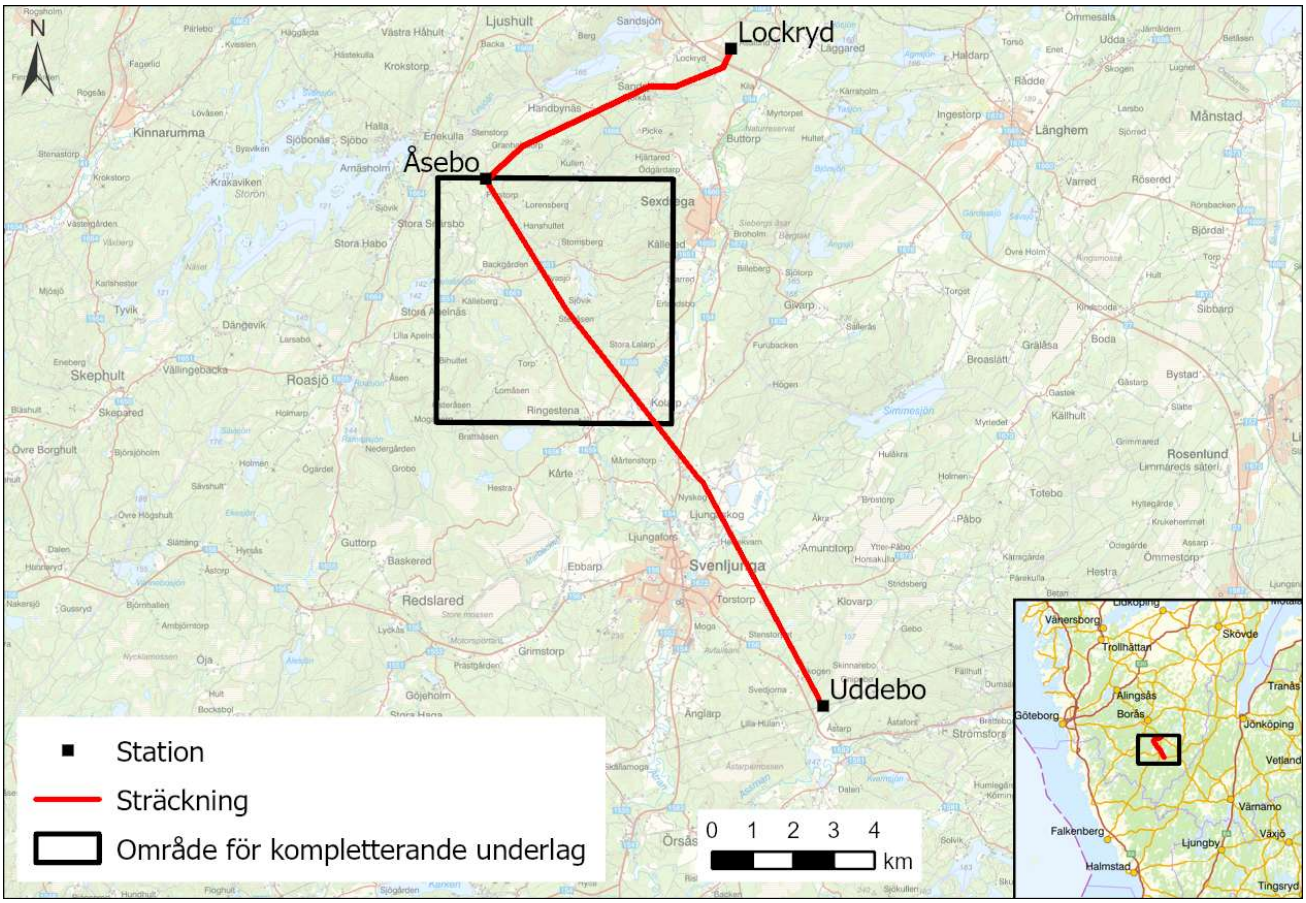
1 INLEDNING 4
2 SAMRÅD 4
2.1 Tidigare samråd 4
2.2 Aktuellt samråd 5
2.3 Kontaktuppgifter för synpunkter 5
3 BYTE AV STOLPAR 5
3.1 Jämförelse, berörda värden och intressen 6
3.2 Sammanfattning 9

1 INLEDNING

Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall Eldistribution eller Sökanden) avser att ansöka om nätkoncessioner för linje (tillstånd) för två nya 130 kV luftledningar, mellan och Uddebo och Lockryd, Svenljunga kommun, Västra Götalands län, se Figur 1. De två nya ledningarna planeras enligt följande ledningssträckor:

- Uddebo – via Åsebo – Lockryd, totalt cirka 22 km.
- Åsebo (planerad kopplingsstation) - Lockryd cirka 7 km.

Efter genomfört samråd och inkomna synpunkter har Vattenfall Eldistribution beslutat att justera stolptypen för ca 30 stolpar, på en 7 km lång sträcka mellan ån Ätran och Åsebo. Justeringen motiverar ett kompletterande samråd med närmast berörda fastighetsägare samt Svenljunga kommun, Försvarsmakten, Luftfartsverket och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Figur 1. Översiktskarta

2 SAMRÅD

Inom ramen för tillståndsansökan utfördes ett undersökningssamråd som också uppfyllde kraven för avgränsningssamråd, eftersom projektet kunde antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP).

2.1 Tidigare samråd

Samrådet utfördes i sin helhet mellan perioden 4 mars – 10 april 2026 och omfattade en bred krets av fastighetsägare, myndigheter, organisationer och allmänhet. Det fysiska samrådet hölls sedan den 26 mars, som öppet hus i Sexdrega medborgarhus.

2.2 Aktuellt samråd

Detta kompletterande samråde genomförs endast med enskilda markägare som berörs av ändringen samt med Försvarsmakten, Luftfartsverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Svenljunga kommun.

I det tidigare samrådsunderlaget finns bland annat beskrivning av bakgrund och syfte, teknisk utformning samt beskrivning av förutsättningar för uppförande av ny 130 kV luftledning. För att tydligare förstå bakgrunden till planerad ledning och se helheten i projektet rekommenderas att ta del av detta underlag från Vattenfall Eldistributions hemsida: https://www.vattenfalleldistribution.se/uddebo-lockryd

2.3 Kontaktuppgifter för synpunkter

De synpunkter som kommer in i samrådet beaktas i det fortsatta arbetet med planerad luftledning. Samrådsyttranden lämnas i första hand skriftligen och de kommer efter genomfört samråd att sammanställas i en samrådsredogörelse.

Eventuella synpunkter lämnas via e-post till adressen: eva.nilsson@vattenmiljovarmland.se

Alternativt via brev till: NEKTAB - Nordisk ElkraftTeknik AB, Norra Kyrkogatan 4, 652 24 KARLSTAD

Synpunkter på det nytt förlag av tekniskt utförande behöver vara oss tillhanda **senast 13 november 2026**. Märk brevet eller meddelandet ”*Svenljunga, kompletterande samråd för ny 130 kV luftledning; Vattenfall Eldistribution*”.

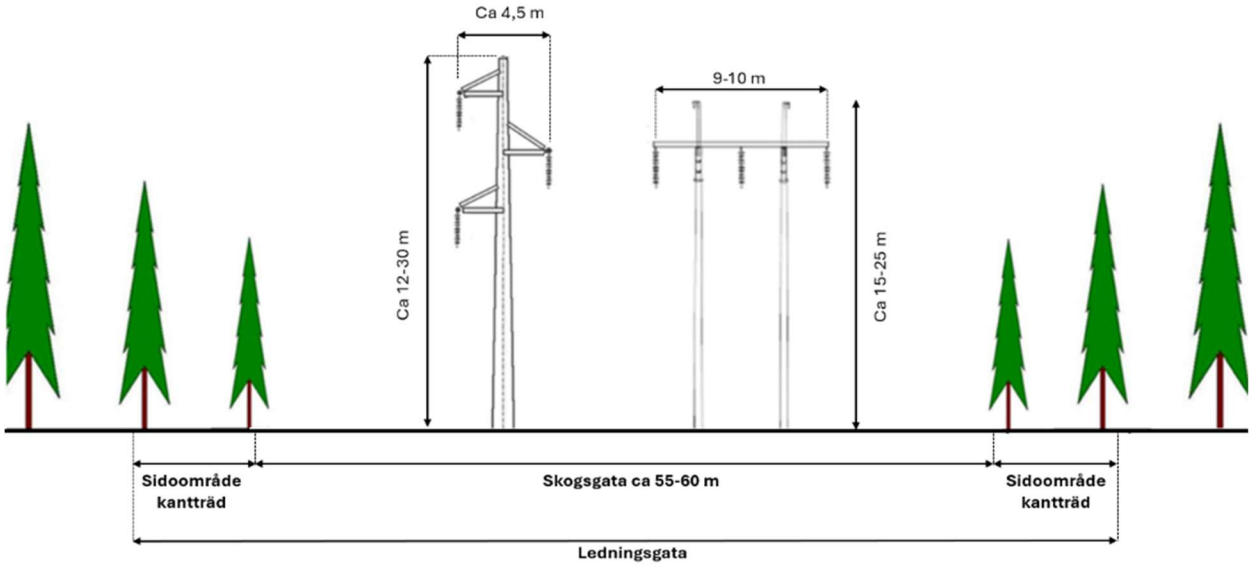
3 BYTE AV STOLPAR

Enligt tidigare samrådsunderlag planerades den nya 130 kV-ledningen mellan Uddebo och Åsebo att uppföras längs hela sträckningen på portalstolpar i trä, komposit eller stål, med tre faser, se ledningskonstruktionen till höger i Figur 2. Stolphöjden på ledningen varierar mellan ca 15 – 25 meter och spannlängden varierar mellan 100 och 250 meter.

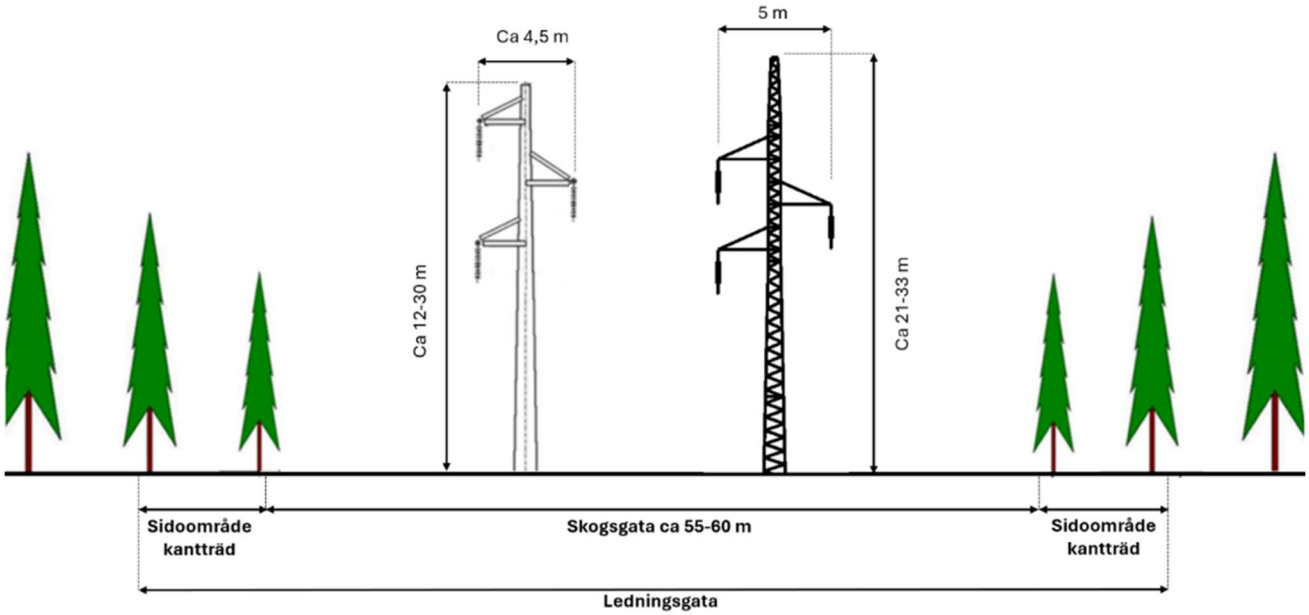
Det nu planerade ändringen av stolptyper på den 7 km långa sträckan från Ätran till Åsebo innebär att stålstolpar (gitterstolpar) med triangulär fasplacering ersätter portalstolparna, se Figur 3. Stolphöjden på gitterstolparna varierar mellan ca 20 – 33 meter och spannlängden varierar mellan 150 och 350 meter. Gitterstolparna kommer att vara försedda med en topplina.

Innan resning av enbenta stålstolpar anläggs fundament på minst 1,5 x 1,5 meter för varje stolpe. En grop schaktas ur där prefabricerade betongfundament placeras. Stolpen skruvas fast i sektioner och säkras vid behov med stag och tillhörande förankringar. Fundamenten grävs ner till ca 3–4 meters djup och sticker upp strax ovan markytan.

Undantagsvis kommer fundamentet att gjutas på plats exempelvis där jordlagret är tunt eller på mark med dåliga grundläggningsförhållanden och fundament inte kan grävas ned. På sådana platser kommer fundamenten att vara platsgjutna fundament som förankras genom armering, vilket i dessa fall innebär att maskiner för detta arbete måste kunna ta sig till stolpplatsen. Befintliga vägar används där det är möjligt, men nya byggvägar kan komma att krävas, det klargörs i senare detaljprojektering.

Figur 2. Stolpkonstruktion Uddebo-Åsebo, enligt tidigare samråd. Befintlig ledning till vänster och planerad ledning till höger.

Figur 3. Ändring till stålstolpar på ledningssträckningen från Ätran till Åsebo. Befintlig ledning till vänster och planerad ledning till höger.

3.1 Jämförelse, berörda värden och intressen.

På sträckan Uddebo Åsebo ska den nya ledningen uppföras parallellt med en befintlig ledning. Den befintliga ledningen på sträckan Uddebo – Åsebo är uppförd på betongstolpar med triangulär fasplacering. Längs den 7 km sträcka mellan Ätran och Åsebo kommer de tänkta portalstolparna att ersättas med stålstolpar (gitterstolpar) med triangulär fasplacering.

Landskapsbild
Generellt sett kan en stålstolpe sticka ut mer i landskapsbilden i jämförelse med träportalstolpar. I det aktuella fallet medför justeringen dock en visuellt mer enhetlig landskapsbild då stolptypen liknar de befintliga stolparna, enbenta stolpar och ungefär samma höjd som betongstolparna. Vid stolpplacering av de nya gitterstolparna kommer möjligheten att placera dem parallellt med befintliga stolpar att öka avsevärt även om terrängen inte medger det på alla platser. Ändring av stolptyper kommer också att medföra en något smalare skogsgata på denna sträcka.

Boendemiljön
Längs den justerade sträckan finns fyra bostäder inom ca 100 meter från den nya ledningens centrumlinje, se Tabell 1.

Tabell 1. Bostäder inom 100 meter från den nya ledningen, längs aktuell justering.

Fastighetsbeteckning	Avstånd till ledningens mittfas	Bostadshusets läge
Svenljunga Ringestena 1:7	cirka 85 m	Väst om befintlig ledning
Svenljunga Kråkebacka 1:10	cirka 65 m	Öst om befintlig ledning
Svenljunga Picke 3:5	cirka 75 m	Öst om befintlig ledning
Svenljunga Bålltorp 1:3	cirka 108 m	Öst om befintlig ledning

Vid uppförande av stålstolpar krävs betongfundament till skillnad från träportalstolpar. Vattenfall Eldistribution kommer att använda prefabricerade fundament som passar denna typ av gitterstolpar. Om det undantagsvis skulle krävas platsgjutna fundament på grund av markförhållanden kommer byggvägar att behövas vilket innebär ett större intrång och mer störande moment i högre utsträckning för närboende.

Fåglar och naturmiljö
Eftersom stolphöjden inte nämnvärt kommer överstiga den parallella, befintliga ledningen bedöms justeringen inte påverka fågellivet på annat sätt än det som redan beskrivits. Sökanden har varit i kontakt med Calluna som gjorde fågelstudien i området och de har inte något att tillägga eftersom stolpar av samma höjd redan finns på platsen.

Längs den justerade sträckan ligger naturvärdesbiotoperna 5 – 15. Däribland finns vattendragen Ätran (NVB 14) och Apelnäsbäcken (NVB 12) med högt naturvärde, klass 2. Tre naturvärdesbiotoper (NVB 7, 13, 15) utgörs av gräsmarker med högt naturvärde, klass 2. De övriga utgörs av områden med påtagligt naturvärde, klass 3 (Figur 4 – 5). Längs justeringen förekommer växtplatser med de invasiva arterna blomsterlupin och kanadensiskt gullris som inte påverkas av stolpbytet.

Naturvärdesbiotop 13
Med ett längre stolpspann kan de nya stolparna medföra färre stolpplaceringar inom naturvärdesbiotop 13 som är ca 600 meter lång (Figur 5). På sydöstra sidan om (och utanför) naturvärdesbiotopen och Ätran föreslås en stolpe placeras nästan parallellt med stolpen i befintlig ledning. Eftersom Ätran meandrar kommer dock denna stolpe att placeras närmare Ätran än den befintliga. Avståndet mellan föreslagen stolpplats och Ätran är 25 meter.

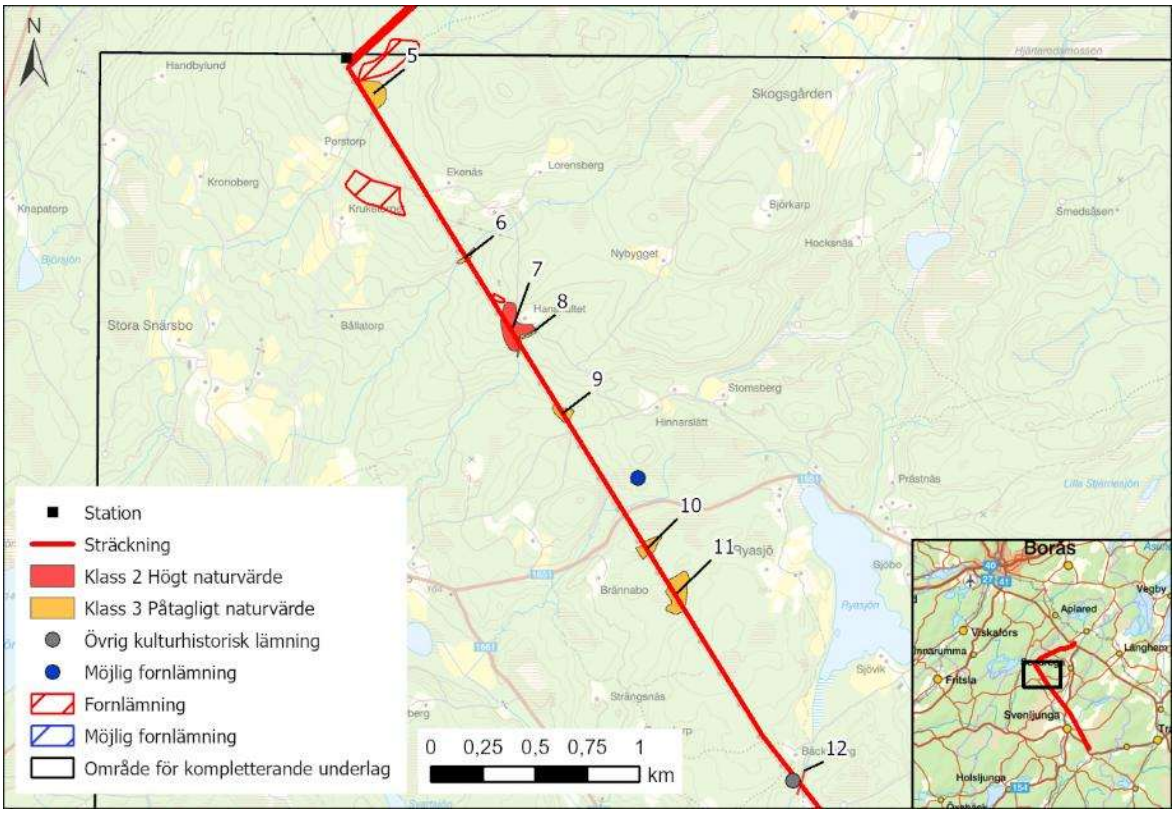
En ny gitterstolpe föreslås placeras mitt i naturvärdesbiotopen parallellt med stolpe i befintlig ledning. Nästa föreslagna stolpplats ligger nordväst om och utanför naturvärdesbiotopen, även denna stolpe föreslås uppföras parallellt med stolpe i befintlig ledning.

Kulturmiljö

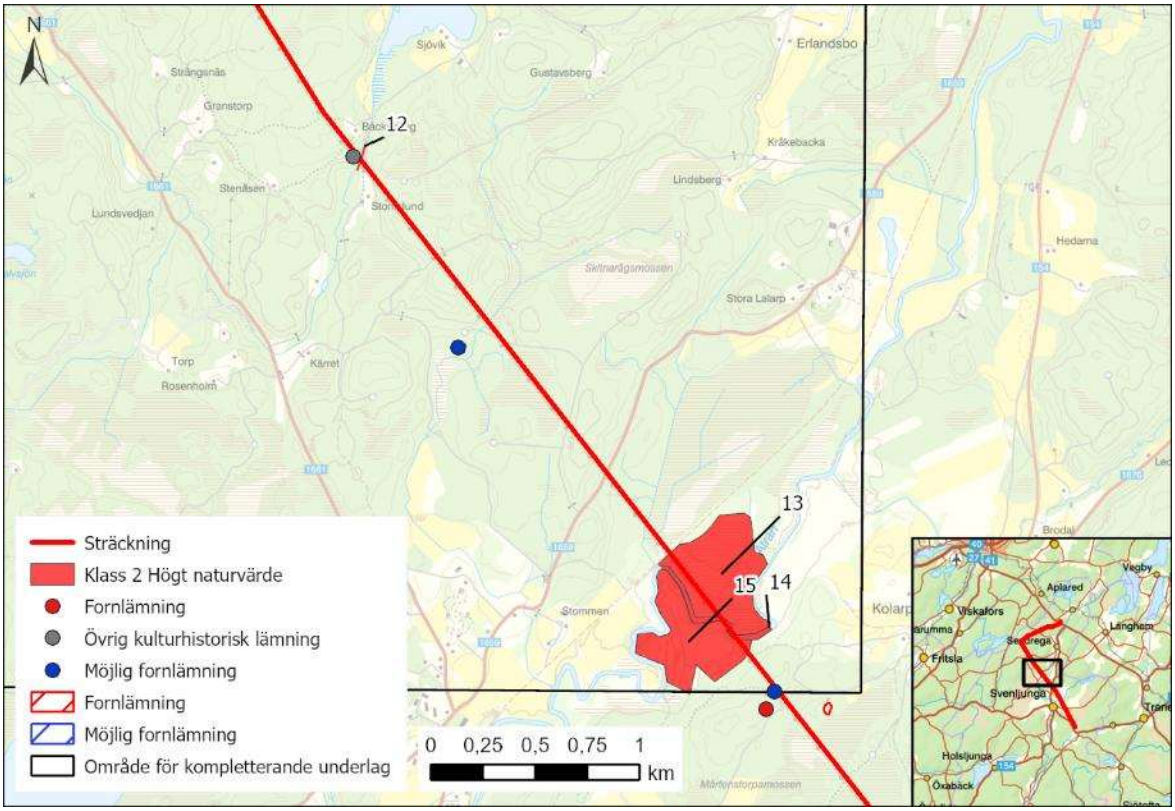
Längs den justerade sträckan finns fyra kulturmiljölämningar inom 25 meter från ledningen som redovisas i Tabell 2 nedan. Byte av stolpar på sträckan innebär inte någon förändrad påverkan för dessa objekt (se Figur 4 – 5).

Tabell 2. Kulturhistoriska lämningar inom 25 meter från nya ledningen, längs aktuell justering.

Lämning	Typ	Antikvarisk bedömning	Beskrivning / Kommentar
L1964:9309	Stenkrets/stenrad	MF	Söder om Ätran: Området behöver rensas för att kunna göra en arkeologisk utredning.
L2025:6604	Lägenhetsbebyggelse	ÖKL	Vid Bäckaskog: Backstuga. Ligger inom befintlig ledningsgata.
L2025:6845	Fossil åker	F	Vid Hanshultet: Röjningsröseområde. Ligger inom breddad skogsgata.
L1964:1974	Lägenhetsbebyggelse	F	Vid Åsebo station: Öster om ledningen. Ledningsgatan överlappar en liten del av lämningen.

Figur 4. Ledningen på aktuell sträcka passerar över sju naturvärdesbiotoper samt över en fornlämning vid Hanshultet och nära en fornlämning, vid Åsebo station.

Figur 5. Ledningen på aktuell sträcka passerar fyra naturvärdesbiotoper med högt värde, varav tre (NVB 13 – 15) kopplas till Ätran. Den passerar över en möjlig fornlämning och en övrig kulturhistorisk lämning.

3.2 Sammanfattning

Fördelar med gitterstolpar på den aktuella sträckan är högre driftsäkerhet, smalare ledningsgata eftersom det är en smalare konstruktion, längre livslängd, bättre för extremväderförhållande och kräver mindre underhåll.

Nackdelar med gitterstolpe är dyrare investeringskostnad, att stolparna kräver fundament vilket kan kräva lite mer transporter fram till varje stolpplacering och att stolparna kan sticka ut mer visuellt jämfört med träportalstolpar.